

LES 14

HET PASSIVUM VAN LAUDARE

A. GRAMMATICA

Activum

Praesens

laudo

laudas

laudat

laudāmus

laudātis

laudant

Imperfectum

laudābam

laudābas

laudābat

laudabāmus

laudabātis

laudābant

Futurum

laudābo

laudābis

laudābit

laudabīmus

laudabītis

laudābunt

Perfectum

laudāvi

laudavisti

laudāvit

laudavimus

laudavistis

laudavērunt

Plusq. Perfectum

laudavēram

laudavēras

laudavērat

laudaverāmus

laudaverātis

laudavērant

Fut. exactum

laudavēro

laudavēris

laudavērit

laudaverīmus

laudaverītis

laudavērint

Passivum
Praesens

laudor

laudāris

laudātur

laudāmur

laudamīni

laudantur

Imperfectum

laudābar

laudabāris

laudabātur

laudabāmur

laudabāmimi

laudabantur

Futurum

laudābor

laudabēris

laudabītur

laudabīmur

laudabimīni

laudabuntur

Perfectum

laudātus sum

laudatus es

laudatus est

laudāti sumus

laudati sunt

laudavērunt

Plusq. Perfectum

laudatus eram

laudatus eras

laudatus erat

laudati eramus

laudati eratis

laudati erant

Fut. exactum

laudatus ero

laudatus eris

laudatus erit

laudati erimus

laudati eritis

laudati erunt

Infinitivus praesentis activi

laudāre

Infinitivus perfecti activi

laudavisse

Infinitivus futuri activi

laudaturus esse

Infinitivus praesentis passivi

laudāri

Infinitivus perfecti passivi

laudatus esse

Infinitivus futuri passivi

(laudatum iri)

Participium praesentis act.

laudans

Participium praesentis pass.

—

Participium perfecti act.

—

Participium perfecti pass.

laudatus

Participium fut. act.

laudatūrus

Participium fut. pass.

—

Imperativus activi	lauda, laudāte, laudatōte, laudanto
Imperativus passivi	komt weinig of niet voor.

Opmerkingen:

1. In plaats van de uitgang -ris vindt men vaak -re. Naast laudaris vindt men laudare (dat dus 2 functies kan hebben) en naast laudaberis vindt men laudabere. Voorts valt in het futurum exactum soms -ve uit, zodat men in plaats van laudaveris, laudaverimus, laudaveritis vindt laudaris, laudarimus, laudaritis; de vorm laudaris kan dus zowel praes. pass. (jij wordt geprezen) als fut. ex. act. (jij zult geprezen hebben) zijn.
2. De passieve vormen hebben vaak reflexieve betekenis: mutare – veranderen, anders maken; mutari – veranderd worden, (zich) veranderen, anders worden. Lavare – wassen; lavari – gewassen worden, zich wassen.

B. VOCABULARIUM

femina	vrouw	lavare	wassen
flamma	vlam	mutare	doen veranderen, ver-
ignominia	schande, smaad (geen goede naam)	parare	verwisselen, ruilen bereiden, voor-
lupa	wolvin		bereiden
studium	1 voorliefde 2 ijver 3 studie	(inter)rogare	(onder)vragen
fraus, audis, f.	bedrog, gemene streek	subitus (adi.)	plotseling
clades, ium, f.	nederlaag, ramp	subito (adv.)	plotseling
ignis, ium, m.	vuur	mox	weldra, daarna
novus	nieuw, ongewoon	nondum	nog niet
incitare	aandrijven, aanvuren	tum	toen, daarop
invitare	uitnodigen	tunc	toen, op dat ogen- blik, dan

C. OEFENING

1. Cicero pater patriae vocatus est.
2. Tempora mutantur et genera hominum.
3. Interrogabimini, pueri!
4. A magistro vituperaberis, puella, si¹ pigra eris.
5. Multa Italiae oppida a Romanis aedificata sunt.
6. Caesar classibus et auxiliis Gallorum adiuuabatur.
7. Muri altae arcis a militibus non expugnabuntur.
8. Aiax² a poetis turris in pugna vocabatur.
9. Ab hostibus etiam³ liberi incolarum urbis miserae necati sunt.
10. Nomen urbis Romae a Livio multis in libris celebratum est.
11. Nave aliëna⁴, Ulixes, in patriam portaberis.
12. Clades Persarum incolis Graeciae ignibus nuntiata est.
13. Puer tener ex fluvio servatus est in ripam sinistram.
14. Clades Fabiorum⁵ Romanis non ignominiae⁶ est; non enim⁷ hostium virtute, sed mala fraude superati sunt.
15. Studio saepe⁸ ab amico superaberis, mox etiam doctrina⁹ superaberis.
16. Romulus et Remus, filii Reae Silviae et Martis¹⁰, dei bellorum, Romam aedificaverunt. Pueros expositos¹¹ lupa e magno periculo servavit et ubera dedit¹². Postea Romulus ira incitatus Remum necavit et solus¹³ fundamenta¹⁴ novi oppidi collocavit. Fortuna secunda erat Romulo;

1 si - als, indien.

2 Aiax - één van de Griekse helden voor Troje.

3 etiam - ook, zelfs.

4 aliënus - van een ander, vreemd.

5 Fabii - een beroemd geslacht in Rome, waarvan in 479 meer dan 300 leden in de oorlog met de Etruscanen zouden zijn gesneuveld.

6 dativus.

7 enim - want, immers.

8 saepe - dikwijls.

9 doctrina - kennis, wetenschap.

10 Martis, genit. van Mars.

11 expositus - te vondeling gelegd.

12 ubera dedit - zij gaf de borst, zij zoogde.

13 solus - alleen.

14 fundamentum - grondslag, fundament.

multas gentes bello et armis superavit et agros eorum¹ occupavit. Tum urbem templis deorum ornavit. Magna iam² erat Romanorum gloria; sed feminae nondum erant in novo oppido. Eas³ dolo sibi⁴ paraverunt. Nam⁵ populum Sabinorum⁶ ad ludos invitaverunt. Inter⁷ spectaculum⁸ subito filiae Sabinorum abreptae⁹ sunt. Bellum inter generos et soceros ortum¹⁰ est, sed feminae discordiam virorum sedaverunt¹¹, et amici ex *inimicis facti¹² sunt.

1 eorum - van hen.

2 iam - reeds

3 eas - hen (acc. plur. fem.).

4 sibi - zich (dat. sing.).

5 nam - want.

6 Sabini - Italische volksstam.

7 inter + acc. - tussen, onder, tijdens.

8 spectaculum - schouwspel.

9 abreptus - weggerukt, geschaakt.

10 ortum - ontstaan.

11 sedare - kalmeren, tot bedaren brengen.

12 factus - gemaakt, geworden.
